

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fiecare care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce focea, să se adreseze la redacțiunea și Administrațiunea Unirii în B la ș.

Focea bisericăscă-politică.

Anul IX.

Blaș 11 Novembre 1899.

Numărul 45.

Un glas de la sate.

Un membru al clerului nostru trimite spre publicare articolul de mai jos. Îl facem loc, fără a ne conforma întru toate cu vederile pesimiste, ce l-au dat naștere.

Pornitu-s'a în sfârșit mișcarea vie în sinul preoției noastre. Sinódele protopopesce decurg chiar în zilele aceste și decursul lor e întru adevăr înălțător de inimă. Cestiuni de viață sînt la ordinea zilei, și preoțimea noastră nu întârzie a-și face cu demnitate datoria. Sînt cestiuni mari aceste, și grele sînt vremurile ce le trăim, în cât ori ce pas neprecugetat, ori ce întârziere hesitătoare ar pute să aibă triste urmări pe ani înainte. De aceea îmi place atât de mult sacralul foc al entuziasmului, ce-l întrevăd în șirégul stegarilor noștri. E binevenită căldura lui tineră, e binefăcătoare lumina lui de viață dătătoare, căci stăm în fața unei lupte grele și hotărîtoare, *er lupta fără însuflețire nu e luptă, ci numai sinamăgire.*

Însuflețirea este deci cerința principală a luptei noastre, fără însuflețire ne pierdem încrederea în noi înși-ne și în viitorul nostru, fără însuflețire lupta noastră și-a pierdut adevăratul drept de existență.

Dacă am privi numai la puterea altora și la slăbiciunea noastră, dacă nu ar fi o pornire mai nobilă, care să ne ridice peste modul de cugetarea al celor, ce au de singură țintă viața comodă și liniștită — ne am pleca fără

multă zăbovire, în deplină credință, că capul plecat sabia nu-l taie. . . .

Avem însă conștiința de demnitatea noastră, avem în inimile noastre schinteia însuflețirii, dovadă ne este mișcarea vie, ce s'a pornit în sinul preoției.

E deosebire însă între însuflețire și însuflețire. Sînt însuflețiri isvorite din adîncul inimii și a minții, și acestea dau efecte tot de a una înălțătoare de inimă; și erăși sînt însuflețiri, cari nu isvoresc așa spontan, ci sînt mai mult un fel de foc de paie . . . ușor de aprins, ușor de stins!

Să ne dăm seama, cum stăm cu însuflețirea noastră față cu cestiunea ajutorului de stat d. e.

În sinódele protopopesce a format obiect de discuție tema acesta și s'a protestat aprópe unisono împotriva condițiilor, ce guvernul ni le-a impus. În sinodul archidiecezan, delegații și protopopii vor protesta erăși.

Și care este rostul acestor proteste?

Mai există încă vre un naiv, care să creadă, că guvernul va lua în socotință protestul nostru, și se va grăbi a modifica condițiile, cari ne-au umilit și vor să ne umilească și mai departe? Mai există vr'un ușor credător, care să-și închipuască, că guvernul ar absta de la tendințele lui de atot-stăpânire, când clerul nostru va fi subvenționat din partea lui?

Nu cred.

Și tocmai de aceea, eu nu înțeleg rostul acestor proteste, de cât în

casul, când preoțimea ar fi aievea hotărîta a duce lupta de rezistență până la extrem.

E hotărîta preoțimea noastră la această jertfă?

E hotărîta a trăi și pentru mai de parte aceeași viață umilită și sêracă, a-și crește copiii trăgându-și bucatura de la gură, a se chinui și mai de parte în miseria de până acum? E hotărîta a ține și mai de parte de cornele plugului, a-și înăbuși suspinele, ce-l sfarmă pieptul, când vede, că nu are cu ce să-și crească copiii, că cel din urmă scriitor de cancelarie e mai bine situat materialicesce de cât el, care și-a jertfit a patra parte din viață pe băncile școlii?

E hotărîta preoțimea la această jertfă?

Hotărîrile sinódelor mi-ar răspunde: *da*, convorbirea privată cu preoții, mă face să nu răspund, ci să mă pun pe gânduri.

Sîntem sêraci, de numai Dumnezeu ne scie, luptăm și muncim cu necasurile dar numai Dumnezeu și noi o scim *cum!*

O mână de ajutor ne-ar da puteri nouă, ar aprinde de nou dorul de luptă, dar mîna aceea nu ni se întinde de dragul nostru!

Și preoții știu, că nu de dragul lor li-se întinde și protesteză în contra ei, dar în mod privat gurile rele spun, că ici-colo s'ar fi trimis petiții la ministru și la solgăbirae . . .

Feuilleton.

Tragedia Calvarului.

Irod.

Acest din urmă era același Irod, trîndav și dedat spre desfrîu, care trêmura dinaintea lui Ioan Botezătorul, când acesta îl dojenia pentru blăstămățiile lui ¹⁾. Același Irod, care mai apoi, la cererea unei fete, al căreia joc foarte îi plăcuse, porunci să taie capul prorocului ²⁾ și îl dete fetei. Familia, din care Irod se trăgea, era o familie, în care părinții își măcelăriau pe proprii lor fi, pentru ca nu cum va aceeași să-l tulbure în plăcerile și desfătările puterii. Și cum el jidov fiind, nu mânca carne de porc. Între păgătii s'a fost lătit zicala: „Mai bine să fi porcul lui Irod, de cât copilul lui”. Némul acesta rău, crescut într'o împrejurime de jăsnicie și cruzime, nu cunoșea rușinea, întocmai cum nu cunoșea nici mila. Irod însuși prețuia

mai puțin ca Pilat. Acesta cel puțin se interesa de Isus. Irod însuși, în persoana Fiului lui Dumnezeu, nu vedea, decât un fel de scambiator, un pehlivan. Se bucura deci foarte vîdînd pe Isus, pentru că „nădejduia să vadă vre un semn de la el, făcînduse”, că „de multă vreme voia să-l vadă ¹⁾”.

Cu mâinile legate, smerit și chinuit, apăru Isus înaintea trufașului și îngâmfatului tetrarch. Înalta vedere a acestuia din urmă nu avea să fie o mare cinste pentru acest netrebnic Rabbi, al căruiu ném nime nu-l scia ²⁾ și care își trăgea obrășia din Galilea, o țară, dintru care proroc nu s'a sculat ³⁾, și încă chiar din Nazareth, de unde nimic bine nu putea să vie ⁴⁾? Ce milă avea oare să stîrnescă virtușoasă curăție de suflet a acestui drept în inima celui prinț frângător de căsătorie, deplin mulțumit și îngrășat în cinicul său epicăreism? De alt fel, pentru

¹⁾ Luca, XXI. 8.

²⁾ Is., LIII. 8.

³⁾ Ioan, VII. 52. Nici cu acesta nu avea dreptate dușmanii lui Isus, pentru că Deborah, Nahum fuseseră din Galilea. De altă parte, în împărăția lui Israel, care încă se ținea de Galilea, trăiseră numeroși proroci. *F. Schmidt.*

⁴⁾ Ioan, I. 47.

sêrmanul galilean a cărui vîrtute uscatu-s'a ca un vas de lut, și limba lui lipitu-s'a de grumazul său, ¹⁾ avea să fie o mare fericire, că putea să ajungă înaintea avutului și puternicului tetrarch, a cărui curiozitate îl făcea vrednic de prințiară interesare. Cu o bunăvoință în carea se simția disprețul, Irod se puse deci să întrebe pe Isus ²⁾.

Dar Isus nu-i răspundea.

Fără îndoială învinnitul era un biet nepriceput, care nu scia să se folosască de nimeritul prilej, ce îl imbia interesarea ocrotitoare a regelui Jidov. Irod era îngăduitor, și în vreme ce omul-Dumnezeu repeta în sufletul său cuvintele lui David: „Eu am tăcut. Al socotit fără-de-lege, că voiți fi ție asemenea”: tu nu șei că va veni o zi, în carea eu judeca-te-voi, „și voiți pune înaintea feței tale pecatele tale ³⁾”, pe atunci tetrarchul înmulția întrebările, silindu-se a scote barămi vre un cuvînt din gura învătătorului. Pentru curiozitatea lui Irod, era bun prilejul de a-și câștiga date sigure despre acest om ciudat, despre care atătea

¹⁾ Ps., XXI. 16.

²⁾ Luca, XXII. 9.

³⁾ Ps., XLIX. 22.

¹⁾ Marcu, VI. 20.

²⁾ Id., ibid. 27.

În acel cas atât de mult dorit, valoarea morală a concluzelor e de necontestat. Am avea mângăerea de a constata hotărâri de *nobis nobiscum*, și hotărârile acestea de parte de a fi străine pentru clerul din afară, ar fi un dorit și de mult așteptat „Ale tale, dintru ale tale!”

Cestiunea autonomiei și a ajutoriului de stat. La dorința expresă a Reverendissimului Domn Dr Augustin Lauran canonic în Oradea-Mare, publicăm în Suplimentul, ce se adaugă la numărul de față al foii noastre un articol eșit din penna Dsale, care tractează despre cestiunile atât de agitate în timpul din urmă. Nu strică, ca în cestiuni atât de momentose pentru biserica noastră, să se audă diverse păreri.

Adunare preoțescă în Cernăuț. Se știe, că decanatele românești ale preoției din Bucovina, în urma acușei de nepatriotism, cu care bar. Bourguignon a timbrat preoțimea română, au fost protestat în contra acestei acușe și au făcut adrese de loialitate la forurile competente.

Dar fiind că la adresele acestea de o parte nu au primit nici un răspuns pozitiv, ér de altă parte bar. Bourguignon susține acușă sa, ba ce e mai mult preoțimea rutenă a subscris adrese către Mitropolitul din Bucovina și către președintele țării în cari le mulțămesc pentru politica bisericească inaugurată în timpul din urmă și promite tot sprijinul său pentru ducerea ei în îndeplinire, de aceea veteranul Dr. Ioan Țurcan împreună cu alți doi membrii aleși ai clerului au trimis câte o invitație fie cărui preot român prin carea conchémă preoțimea la o adunare confidențială pe 30 Octobrie în Cernăuț. Scopul adunării este ca preoțimea să voteze și să subscie două adrese una pentru Mitropolitul, ér cealaltă pentru Ministeriul. În acestea preoțimea se va justifica față cu acușările de iloialitate ale bar. Bourguignon

și va răsfrânge acușele și pretensiunile nedrepte ale preoților ruteni.

Adunarea este curat preoțescă și snt rugați ca să iee parte la dinsa toți preoții români bucovineni.

Guvernul nu a lipsit să facă tot felul de presiuni pentru împedecarea adunării. Dar cu toate acestea adunarea a fost peste așteptare. Au participat 202 preoți români, ér restul de 56 au fost reprezentanți prin alții, pe baza plenipotențelor date, așa, că totalitatea preoților români bucovineni a luat parte la conferință. S'au votat două rezoluțiuni, cari provădute cu subscrierile tuturor preoților, a rămas să fie prezentate Mitropolitului, ministrului-president, ministrului de interne și ministrului de culte. În una din rezoluțiuni se protestează în contra tonului folosit din partea presidentului țării în ziua de 18 August față de preoțimea română bucovinenă, căreia i-a tras la îndoieală patriotismul și loialitatea. A doua rezoluțiune se referese la poziția anti-românească, ce a luat-o clerul rutén din Bucovina față de clerul român, și e îndreptată și în contra favorurilor ce s'au făcut Rutenilor în timpul din urmă numindu-se la consistor și la facultatea teologică mai mulți preoți ruteni, lipsiți de ori ce merite. Vorbirea de deschidere a profesorului de teologie Eusubiu Popovici, unul dintre conchémătorii adunării, a fost admirabilă și în urma ei adunarea a isbucnit în însuflețite manifestări de omaj față de Monarhul, căruia încă din adunare i-s'a trimis prin mijlocirea ministrului președinte o telegramă de adheșiune.

Clubul român în parlamentul austriac.

— În 25 Octobrie n. mareșalul Bucovinei, dl Iancu Lupul a precizat punctul de vedere și linia de conduită a clubului român parlamentar, în legătură cu programul noului guvern austriac.

Reproducem partea esențială:

Principiile de cari e condus „Clubul Român” își află expresiunea în aceste două maxime: deplină autonomie a tuturor regatelor și țărilor și cea mai deplină îndreptățire a tuturor naționalităților și popórelor (aplaude), cari locuesc în aceste regate și țeri.

Acetea forméză ținta ce o avem pururea înaintea ochilor, pe care vom urmări o necontenit și la care neintrerupt vom nisui.

Ea este în interesul statului pentru-că în urma convingerii noastre firme și nestrămutate, acest imperiul numai atunci pôte prospera, dacă particularitatea tuturor regatelor și țărilor va fi respectată și se va ține cont de ea, dacă față de popórele, cari constituiesc acest imperiul se va aplica cea mai deplină dreptate politică, adică deplină egală îndreptățire. (Aplause mari.)

Noi o facem acesta însă și din cauza, pentru-că avem convingerea, că este în interesul patriei noastre și mai ales a poporului român din Bucovina, care cu durere trebuie să o zic, nu a aflat până acum încă aceea considerare cuvenită a dorințelor lui îndreptățite și pretensiunilor lui juste. (Așa este! Forte adevărat!) Noi sperăm și așteptăm, că acest timp va sosi acum odată și că cât mai curând vom avé și noi parte de o ast fel de considerare.

Cât timp și întru cât nisuițele guvernului se vor acoperi pe deplin cu vederile noastre exprimate acum de mine, noi drept urmare a principiilor convingerilor noastre vom potrivi și poziția noastră față de guvern. Noi avem însă speranță, că acest guvern, care s'a declarat de neutral și just, va împlini și dorințele noastre, și noi îl vom judeca după faptele și nu după vorbele lui.

După patru sute de ani. — Mercuri, în 1 a l. c. s'au împlinit patru sute de ani, de când vitezul Mihaiu-Vodă a intrat cu triumf în Alba Iulia, capitala Ardélului de o dată. După învingerea de la Șelimbér, când totă țara Ardélului era ca și supusă lui, ridicându-și tabera de la Sibiu, în 1 Novembre n. 1599, a intrat ca stăpân biruitor în capitala țării. El dădu ordin, să prindă pe Andreiu Báthori și să îl aducă viu ori mort. Întru întâmpinarea lui au fost trimiși trei delegați ai capitalei, ca să-i ducă daruri și să-l rógé să fie cu îndurare. Mihaiu i-a asigurat, că gândul lui a fost să readucă numai pe rebeli la credința jurată împératului (Rudolf), și să dea pace și liniște popórelor.

sufletele: „Acesta este dar de rabadă cineva scârbă pentru cunoștința lui Dumnezeu, pătimind cu nedreptul... spre acesta v'ati chemat, că și Cristos a pătimit pentru noi, noué lăsându-ne pildă, ca să urmăim urmelor lui. Carele păcat nu a făcut, nici s'a aflat vicleșug în gura lui. Care ocărîndu-se, în potriva nu a ocărît: pătimind nu s'a lăudat cu rătă, ci se da celui ce judecă cu nedreptul!...”¹⁾

Și această tăcere forma-va, pentru tot de una, mărimea cea mai înaltă și dumnezească a lui Isus.

Nu se pôte ceva mai falnic, nici ceva mai îndrăsneț, de cât cum e energica tinguire, vitejésca protestare ce Iov o înalță la Dumnezeu: „Ostenind cu sufletul meu, suspinând sloboși-voiu către el cuvintele mele, grăi-voiu de amărăciunea sufletului meu fiind cuprins! Și voiu zice către Domnul, nu mă învêța a fi necredincios, și pentru ce măi judecat așa? Au bine îți este ție, de voiu face strîmbătate? Că nu bagî sémă de lucrul mânilor tale, și la sfatul celor necurați ai luat aminte. Au cum vede muritoriul, vești? au cum vede omul, vei vedé?... Că ai cercetat fărădelegea mea, și păcatele mele le ai cercat, și scii că nimic fărădelege n'am

făcut. Mănilor tale m'au zidit și m'au făcut, dar, după acesta, mutându-te măi bătut... Și de voiu lucra fărădelege, vai de mine, érá de voiu fi drept, de ce nu-mi pot ridica capul? de ce snt plin de fărădelege?... Întărit-ai pe cei ce mărturisiau asupra mea și cu mânie mare te-ai măniat și ai adus peste mine ispită...”²⁾ Ascultați! ascultați! Căutând la mine vè mirați, puind mâna pe obraz!...³⁾ Cine este cel ce se va judeca cu mine? Arete-se! Că voiu tăcé și voiu înceta?...⁴⁾

Acastă sêlbatică cutezanță a omului durerilor strălucesc, de printre mărețiile Legii Vechi cu o strălucire neasémănată. În tocmăi așa strălucesc și vitejéscele cuvinte ale martirilor legii noué, sfidările supraomnesce, cântecele lor de biruință, în fața călailor, în mijlocul muncilor.

Toate acestea vrednice snt de pus în epopei, superbe snt toate. Dar în întregă istoria eroismului, numai un singur fapt este dumnezeesc, și acel fapt e cuprins în cuvintele:

„Érá Isus tăcea!”⁴⁾

¹⁾ Iov, X. 1-4, 6-8, 15-17.

²⁾ Iov, XXI. 1, 5.

³⁾ Iov, XIII. 19.

⁴⁾ Mat., XXVI. 63.

Acastă ținută resignată de privitor da curaj archiereilor, din ce în ce tot măi mult înverșunați. Prorocul întrebese: „Până când vè puneți asupra omului acestuia slab, ca asupra unui părete povrînit și gard surpat, pentru ca toți să-l ucideți?”¹⁾ Cu o furie ce crescea mereu învinuiad pe învățătorul: ca o sabie ascuțindu-și limbile,²⁾ toate clevețele erau potrivite, și fie care din ei se acăța de câte un petec al trecutului său: „Turbnă norodul, încep ei a striga, învățând prin totă Iudea, începând din Galilea, până aici!”³⁾

Aușind cuvîntul Galilean, Pilat întrebă: au om Galilean este învinuitul? Și, după ce îi se răspunse că este Galilean, făcu observarea că, fiind Galilean, așa dară stă sub stăpânia lui Irod. Irod, din întâmplare, se afla atunci tocmăi în Ierusalim. Pilat deci, fericit că se pôte scăpa de afacerea acesta atât de supărătoare, îndrumă pe Isus la acest din urmă.⁴⁾

¹⁾ Ps., LXI. 3.

²⁾ Ps., LVI. 6; LXIII. 3.

³⁾ Luca, XXIII. 5.

⁴⁾ Luca, XXIII. 5.

¹⁾ I. Petru, II. 19. 21-23.

„Tribuna“ luând act de această aniversare, o comentază ast fel:

Lupta pentru libertate, împărat și Dumnezeu, ca și noi astăzi. Andreiú Báthori, care stăpâna atunci Ardélul, iobăgise și pe Săcu, așa era de dușman al libertății; și se aliase cu Polonii, chiar și cu Turcii, în contra împăratului roman, Rudolf, de și Báthori era cardinal; atâta era de fără Dumnezeu și fără de lege.

N'a avut noroc vitezul domn român să-și țină poziția ocupată, pentru că i-se luase viața. Cel ce a pus gróză în dușmanii neîmpăcați ai creștinismului și civilizațiunii, în Turci, apărând crucea de semilună și pe împăratul de rebelii perfidii, el, gloriosul miles Christi, a fost omorât cu josnicie de asasinii.

Dar faptele lui mărețe, sentimentele lui înalte, vederile lui clare, formeză un moment luminos în istoria vieții nămului nostru, moment luminos, a cărui strălucire va lumina încă mult înainte.

La isvorul de lumină ce o revarsă figura nobilă a vitezului domn, noi luăm în-tărîre și curaj în luptele și suferințele, cu cari avem să răsboim. Și ne închinăm cu omaj memoriei lui neperitóre.

„Jelen.“ — S'a făcut multă gălăgie în publicistica magiară pentru pedepsele, ce li-s'au dictat rezerviștilor unguri, cari cu ocazia adunărilor de control au răspuns la apelul nominal cu ungurescul „jelen“ în loc de nemțescul „hier“. Tinerimea universitară magiară nu a putut rămâne indiferentă în mijlocul atâtor văierături, și a hotărît să pună la cale o demonstrațiune. Demonstrațiunea a fost precedată de o adunare a tinerimii, la care au participat peste 500 universitari. Adunarea a fost convocată cu scop de a protesta în contra ministrului de războiú Krieghammer, care a dat ordinul privitor la adunările de controlă. Adunarea a protestat cu „indignare“ în contra „atacurilor îndreptate în contra dreptului limbii magiare.“ Pe urmă au erupt cu toții în strigări de „Abzug! Samsari austriaci!“ la adresa lui Széll și a lui Krieghammer.

După adunare au plecat cântând și sbierând spre clubul liberalilor. Aici se aglomerase o mulțime de 1500 demonstrați. Fluierături și urlături se amestecau cu o gălăgie infernală, din care resbătea câte un strigăt de „Abzug Széll! Abzug Fejérváry!“ Abia în un târziu au apărut vre o 20 de polițiști călări, pentru a împrăștia pe demonstrați, arestând pe vre o câți va dintre ei.

Deputatul Kossuthist Barabás a interpelat în parlament guvernul cerând deslușiri.

Cu toate, că ministrul președinte Széll a fost de față când Barabás a cetit și și-a motivat interpelarea, totuși nu i-a dat nici un răspuns. Și probabil, nici nu îi va da, căci ministrul de honveđi Fejérváry — cel mai competent în materie — a declarat pe cale privată, că în cestiunea acesta cu greu se va pute face ceva, de ore ce limba de servițiu a armatei este cea germană.

Liturgie românească în Viena. — Aflăm cu multă plăcere, că în biserica S. Barbara din Viena (I Postgasse Nr. 8.) se va celebra

liturgie după ritul nostru în toate Duminicile și sêrbătorile la 1/2 9 a. m.

După evanghelie va urma predică tot în limba română.

După cum aflăm tinerimea universitară, interesându-se de cauză, se pregătesce de a se organiza în un cor pentru executarea responsoriilor.

Ne bucurăm din inimă de aceste sciri, așteptând realizarea lor cât mai apropiat!

Revistă bisericească.

Din Patrie. Apropiându-se timpul sinodului nostru archidieceșan, au început și tractele protopopesce a-și ținé sínódele prevădute în circulariul convocatoriú. Locul prim în desbaterile lor îl ocupă cestiunea autonomiei și a întregirii venitelor preoțesce din partea statului. Dorul de libertate și apărarea demnității preoțesce au fost la culme în sínódele a căror rezoluțiunii se cunosc în public. Preoțimea din tractul Turzii și al Elisabetopolei și-au exprimat dorința, ca noué încă să ni se concedă autonomie separată de a latinilor din patrie și protesteză în contra tendinței de a intrude și provința noastră bisericească în organismul autonomiei catolice. De asemenea a pretins sinodul de la Turda, ca sumele destinate pentru întregirea venitelor preoțesce să fie împărțite din partea ordinariatului, dechiarând tot o dată, că la cas contrar preoțimea nu va primi acel ajutorii material.

Revistă politică.

Afaceri interne. În ședințele comisiunii finanțiare s'a primit budgetul ministeriului de interne. Cu ocaziunea acesta unii deputați și-au exprimat dorința că posturile de comiți supremi să fie delaturate, căci și așa nu aduc nici un folos, ci i-și petrec timpul cu cortezii. La invinuirile acestea ministrul Széll a răspuns, că țșpanii sînt de lipsă pentru administrație și vor fi reformate oficiile acestora, când se va reforma și administrația. Pentru scopul acesta ministrul Széll și lucră la un proiect, pe care nu peste mult îl va presenta dietei. După primirea budgetului prezentat de ministrul Széll comisiunea a trecut la pertractarea speselor ministériului de agricultură.

În ședința de Lună a parlamentului, ministrul de finanțe a prezentat un proiect de lege, prin care cere votarea unei indemnizări pentru primul pătrariú al anului venitoriú. De altmintrea ședințele parlamentului sînt rare și se ocupă mai mult cu cestiuni curente. Alegerea comisiunii pentru cuotă și pentru delegațiunii s'a fixat pe săptămána venitoare.

Austria. În ședința de Sâmbătă aparlamentul austriac a fost alegerea delegațiunii. Opoziția, ce se prevedea din partea dreptei nu a avut loc și așa alegerea a decurs în totă ordinea cu parti-

ciparea tuturor grupurilor, afară de radicalii Schöneneriani. Schimbarea acesta de front a dreptei i-și află esplicarea sa în o telegramă, ce Maestatea Sa a adresat-o prim-ministrului Clary, în care i-și exprima dorința, ca acesta în conțelegere cu președintele comitetului esecutiv al dreptei Javorsky să mijlocescă alegerea delegațiunii încă înainte de Duminica trecută. Cehii s'au opus, ce e drept, la început guvernului, dar mai apoi s'au supus și ei voinței Monarchului.

Anglia. Spiritele din Anglia sînt foarte agitate în urma scirilor sosite de pe câmpul de luptă. Ministeriul de războiú a și decis, că de aci încolo nu va mai da publicității telegramele, ce vin din Natal de cât numai în general, rezervând descrierea amănunțită a luptelor pentru cazul când Anglezii es invingători.

Unii se tem, că războiul va merge înainte pe córdă apucată și se va termina cu o mare rușine pentru Anglia și cu pierderea posesiunilor africane, ér alții demonstrează în contra ministrului Chamberlain, care a amestecat țara în războiú nedrept.

Transwaal. Sórtea războiului buranglez până acuma a fost favoritoare Burilor. Acestia după ocuparea alor două puncte strategice însemnate Glencoe și Dundee și-au luat drumul spre Sud, ca să urmărescă armata angleză, carea se retresese dinaintea lor. Anglezii retrași au intrat în Ladysmith, un oraș însemnat în partea sudică a Natalului, unde s'au împreunat cu trupele, cari staționaú aci.

Nu mult după sosirea lor, ajunseră și Burii sub zidurile Ladysmithului și începură asediarea cetății din toate părțile. Numărul lor e de vre-o 17—18 miș, pe când al Anglezilor de vre-o 12 miș. În diferitele ciocniri ce s'au întimplat sub mureii orașului Burii au reușit tot de una invingători, luând de la Anglezii mai multe tunuri. Aici se așteptă sórtea decisivă a campaniei actuale de războiú. Dacă Burilor le ar succede să invingă armata angleză staționată aci, ar fi tare ușor ca să rêscole poporațiunea diferitelor colonii angleze din Africa de Sud.

După scirile mai noué sub zidurile Ladysmithului s'a întimplat și o luptă mai însemnată. Burii au năvălit asupra aripei stângi a armatei angleze și au învins-a cu desăvîrșire. Mulți au picat, ér cei ce au rămas încă în viață s'au predat în mâinile Burilor. Numărul prinsonerilor e 42 ofițeri și două miș soldați anglezi.

Sămînțiile Negrilor din jurul Natalului sînt pe partea Burilor.

Correspondințe.

„Clamavi ad Te Domine!“

Sêlagiú, luna Octobré, 1899. —

N'avem ce face — o zicem ca scusă — dar nu pentru că dórá am fi necesitați a

Să fiu bine înțeles.

Sirele mele nu intenționează a trage la îndoială însemnătatea sinodelor protopopesci, de cari s'a pomenit în coloanele numărului trecut. Însemnătatea lor e de necontestat, și decursul lor e într'adevăr de bun augur pentru sinodul ce se apropie. Nici nu voi să pun stavilă frumosului curent însufletitor ce s'a pornit — *de o mie de ori nu!*

Voi numai, ca în mijlocul însufletirii generale, să-mi amestec și eu slăbitul meu glas de la sate, și să-mi exprim nedumerirea, când îmi pare, că ved o ore-și care deosebire între însufletirea preoțimei în cercuri private, și între cea de caracter oficial.

Se poate să mă înșel, și de Dumnezeu să mă înșel, căci alt cum ce rost vor avea conclusele sinodului, ce rost ar avea focul însufletirii, dejosit la un biet foc de paie?

Să dea Dumnezeu să mă înșel!

Bucuria mi-ar fi de două ori mai mare; și dacă sinodul arhiepiscopesc va hotărî, să nu primim nici un crucer tăiat în patru de la guvern, scriitorul acestor rânduri va îmbrățișa cu tot sufletul hotărîrea, va munci și mai de parte sărac și necăjit, având mângăierea, că face parte din o preoțime săracă dar cinstită și conștientă, care știe să se însufletească și în vécil necredinții și al rivnei de câștig.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

Monarchul despre tulburările de la adunările de controlă. — La prânzul curții, ce s'a dat la 4 a l. c. în palatul din Buda, M. Sa a discutat cu deputatul Gajary asupra celor petrecute în Ungaria la adunările de controlă ale rezerviștilor, făcând aluziuni la amestecul de limbi, ce s'a ivit într'însele. Pe când mulți rezerviști de la armata honvedilor, a cărei limbă e cea magiară, s'aun anunțat, zise Monarchul, cu germanul „hier“, deși erau îndreptățiți a se anunța în limba lor maternă magiară, în adunările de controlă ale armatei comune,

minunate legende umblău din gură în gură. Dar Rabbi tăcea, tăcea mereu încăpăținat în muțenia sa: muțenie, ce la sfârșit, avea să devină împunătoare.

Eră căpeteniile preoților și cărturarilor, neobosiți în ura lor, „sta cu deadinsul pîrindu-i“¹⁾. Scribind scormoniau întreg trecutul acestui drept²⁾. Irod, măriindu-se din pricina tăcerii lui Isus, atât de vătămătoare pentru el, nesciind cum să-și mântuască altmintrelea prestigiul măestății — invederat nebăgate în samă din partea acestui perde-vară, care nici chiar înaintea unui tribunal atât de înalt, nu voia să se apere — ridică din umeri, zicând: „E nebun!“ Și după ce învățătorii tot nu voi să vorbească, Irod încercă să-l copleșască cu disprețul său. Cei din prejurul tetrarchului își uniră și ei batjocurile lor cu ocările mândre ale micului stăpânitor. În sfârșit, de ore ce Isus, mereu nesimțitor, nici după acestea nu-și deschise gura, Irod îl îmbracă cu o haină albă, semnul nebaniei, și îl trimise érá-și la Pilat³⁾.

Haina albă însemnă curăția conștiinței. „În totă vremea să fie hainele tale albe“,

a cărui limbă e cea germană, s'a întâmplat contrariul.

Deputatul Gajary, către care s'a adresat Monarchul răspuns, că anunțarea germană a honvedilor s'a făcut numai din întâmplare sau din eróre. În decursul conversației Monarchul a mai observat, că acum și naționalitățile din Ungaria se folosesc de această ocaziune și că Românii, învățând din exemplul dat, s'aun anunțat și ei în adunările de controlă în limba lor maternă. Sintem deci pe calea cea mai bună de a cultiva o afacere a naționalităților, amenințând prin acesta unitatea armatei.

Înțelesul acestor cuvinte ar fi, că M. Sa voesce să susțină în armată și pentru mai de parte dreptul nealterat al limbii germane.

Un autograf al lui Bărnuțiu. — Aflăm din „Tribuna“, cum că Dómna Eufemia Catona a dăruit „Asociațiunii“ un interesant document istoric, ce a fost în posesiunea d-sale. Este o scrisoare-autograf de Simeon Bărnuțiu, președinte al comitetului național din 1848. Scrisoarea e adresată fraților Nicolae Maniū, paroch gr. cat. în Sibiū, și Petru Maniū, oficial la tesaurariat. Prin ea li se recunoșce meritele, ce au câștigat în 48 și li se constată faptele. E un lung și frumos esoseu, care va arunca nouă lumină asupra evenimentelor și ómenilor nostri de la 48, cum și asupra vederilor lor politice. Într'altelă spune Bărnuțiu, că Petru Maniū, fostul paroch unit al Sibiului a fost de mare folos comitetului național, că în casa lui își ținea comitetul național ședințele sale.

Casa aceea există și azi, adaptată și lărgită puțin. Este casa, în care acum locuesce capelanul Sibiului, părintele N. Togan. Casa a servit înainte de a se fi sistemizat postul de capelan, multă vreme și ca școlă gr. cat. Este o casă mică, modestă în mijlocul curții parohiei unite din Sibiū.

În apropierea acestei case, unde comitetul național din 48 își ținea ședințele sale, zac rămășițele alor două ilustrități ale anului 48: Barițiu și Papiū Ilarian. — Autograful

zisese înțeleptul¹⁾. Er în ziua aceea mai virtos de cât ori când altă dată, haină albă se cuvenia Fiului Mariei, căci ziua aceea era ziua cea mare a botezului său, a botezului de sânge²⁾.

Dintru aceea zi, spune Evangelia, pretinți s'aun făcut Pilat și Irod, că mai înainte era vrajbă între ei.

Spre a sevrși urta faptă, asupra nului Domnului într'una s'aun adunat boerii³⁾. Au nu se uniseră deja în potriua lui Isus, cu totă împrumutata ură, cărturarilor cu Fariseii? Cu tot disprețul covârșitor ce Pilat îl păstra pentru Jidovi, nu avea el să se facă, peste puțină vreme părtaș cu ei în omorul lui Isus? Fruntașii preoților nu se întovărășiseră cu Iuda cu hoțul?

Acastă apropiere de olaltă, această unire a tuturor aversiunilor omenești se străvede, ca un fir fatal, de a lungul întregii patimi a lui Isus, dovedind din ce în ce tot mai invederat, că o putere mai înaltă îndrepta desfășurarea acestui eveniment, în care într'un gând și într'o încrare se întilniau cele mai nepotrivite alianțe.

lui Bărnuțiu, scris foarte frumos, este datat din Februafe 1849.

Mărturisiri. — În ședința de Lună, 6 a c. s'a început în dieta din Budapesta dezbaterăa asupra proiectului de indemnizare. Din acest prilej, trei oratori din opoziție și-au vërsat tot amarul neîndestulării asupra guvernului, supunându-l unei critice aspre și — adevărate. În deosebi cu foc a vorbit Ugron, din a cărui vorbire dăm mai la vale unele pasage.

Începând cu schimbarea guvernului, arată, că guvernul e acela-și. „Legea, dreptul și dreptatea“ nu e de cât articol de modă în gura ómenilor, care acopere multe, esplică multe, dar nu resólvă nimic.

Națiunea, — zice Ugron, — nu e obicnuită se audă adevărul și realitatea serioasă. Națiunea e astăzi cu mult mai depravată, coruptă, uitată de sine; conștiința ei națională e mult mai adurmită; ér sensibilitatea pentru scopuri înalte a perdut-o într'atâta, în cât nici pentru scopuri mai mărunte, cari se pot ajunge cu mijloce mai modeste și cu o mică schimbare de sistem — nu se mai poate câștiga. Astăzi, când după 32 de ani, națiunea stă în fața problemelor mari, vedem că aripile, cari ar pute să o porțe pe sus, ca cum ar fi vulturul din pajura noastră, sînt aripi de gâscă, cari produc volbură de praf, dar din mijlocul prafului ea abia se vede. Murdărie și necurătenie e tot ce o încunjură.

„O agitație sistematică a făcut (înțelege: Viena, Red.) ca Ungaria să vină mai de multe ori în conflict cu Sêrbia și cu România. Cu guvernul Ungariei nu poate veni nime în conflict, din străinătate, pentru că guvernul ungar nu există pentru străinătate. De aceea s'a dus agitația în contra națiunii magiare, și aceia-și Românii și Sêrbii, cari au urmărit cu simpatie nișuințele noastre de eliberare, sînt astăzi cei mai răi și neîmpăcați inimiți ai nostri; și tot așa cum geograficesc sintem isoțai de lume, sintem încunjurați și în lumea sentimentelor numai de inimiți, căci amicii nu avem, nicăiri, nicăiri! (Aprobări)“. Acăsta o face — după Ugron — politica austriacă, cu întrigile ei, pentru că principiul acestei politice este, ca un nēm să fie îndărjit în contra celui alalt; unul să devină dușman celui alalt. E politica divisării forțelor, cari luptându-se între ele, să se nimicescă reciproc. Și politica acăsta dă róde. Cu Croația stăm în dușmănie. Cine poate zice cel puțin că Croații și acum ne sînt frați și amici ca la 1868? În Fiume în zădar mai căntăm dragostea cu care se lipiau ómenii de noi înainte cu 32 de ani. Și naționalitățile din țară n'aun avut ele mai înainte alte sentimente față de noi? Le-a câștigat cine va pe partea noastră? Eră dacă nu le-a câștigat, ridicat-a națiunea cel puțin la o putere, care să le impună, și să le facă să se plece în fața puterii superioare? Ne lăudăm cu consolidarea; éră elementele cari compun statul le ținem în agitație și stîrnim ură în ele, așa, că petriile statului să fie sigure numai până e liniște. Cum se începe o mișcare óre care, se duc petriile, se duce statul!

¹⁾ Luca, XXIII. 10.

²⁾ Ps., XXXVI. 12.

³⁾ Luca, XXIII. 11.

¹⁾ Ecl., IX. 8.

²⁾ Luca, XII. 50.

³⁾ Ps., II. 1.

Manifestațiunea preoțimii din Bucovina.

— Spre a completa notița luată în numărul trecut, înregistrăm după „Patria” decursul adunării ținute la 30 Octobrie în Cernăuț.

Adunarea a fost deschisă de dl prof. Euseviu Popovici, prin rugăciunea „Împărate ceresc” și o vorbire fulminată, în care arată scopul adunării. Nu spre a face demonstrațiunii în contra cuiva, nici spre a apărta activitatea sa ținuta mitropolitului, ci spre apărarea onoarei vătămăte și a prestigiului preoțimii și bisericii s'a adunat clerul român. Se precisază din capul locului atitudinea clerului român față de guvern și mitropolitul său, contra căruia nimic nu se înscenază, ci din contră se imploră peste el grația cerească, ca să-l susțină sfințelor sale biserici, drept, cinstit, îndreptând cuvântul adevărului dumnezeesc. Mulțămind apoi celor prezenți pentru că au binevoit a urma invitării, îi rogă să alégă un president ad hoc, doi vice-presidenti și secretari.

După îndeplinirea acestora, alesul president, dl prof. Euseviu Popovici, citește textul unei telegrame menite spre a fi trimisă imediat direct la adresa Maestății Sale.

Se citește apoi adresele către ministrii și Mitropolit.

Adresele au fost subscribe de 230 preoți.

S'a ales apoi o deputațiune de 10 preoți, cari se predee cele două adrese mitropolitului și în fine s'a votat mulțămintă generală și recunoștință neclintită profesorului de teologie, dlui Eus. Popovici pentru înțelepă conducere.

În ziua următoare, Marți, s'a prezentat deputațiunea la Mitropolitul Arcadie asigurându-l de obediența, ce fie care preot i-o păstrează, dar protestând contra suspiciunilor și advertisându-l asupra gravelor pericole, la cari e expusă biserica.

Mitropolitul a promis, că va cumpeni foarte serios toate punctele adreselor și va căuta după putință a mulțumi și preoțimea română.

Studentii români de la facultatea teologică au salutat pe profesorii lor cu ovațiuni însuflețite.

Revistă politică.

Afaceri interne. Fiind că parlamentul magiar, grație multelor vacanțe, nu atrage asupra sa atențiunea deputaților, privirile tuturor sînt îndreptate asupra delegațiunilor, cari vor statori cuota. Dar nici cestiunea această nu le va presta pentru timp mai îndelungat obiect de atențiune. Delegațiunile se vor întruni zilele acestea în Viena, de învoire înse cu greu pôte fi vorbă, așa că în fine érá-și Monarchul va trebui să o statoréscă pe un an. Ce e drept sînt unii, și aceștia din jumătatea de dincolo a imperiului nostru, cari cred, că astă dată cuota se va puté stabili pe calea delegațiunilor așa că Ungaria va contribui cu ceva mai mult de cât în trecut. Dar asta rămâne numai dorință și încă a celor din Austria, căci părinții patriei noastre stau pe lângă punctul lor de vedere din trecut.

Adunarea Croaților, despre carea pomeniam și noi în unul din numerii trecuți ai foilor noastre, s'a ținut Dumineca trecută în Agram. În adunarea această,

care a fost bine cercetată s'a primit o decisiune, în virtutea căreia dieta Croației este rugată ca să întreprindă pașii de lipsă pentru încorporarea Dalmației la regatul Croației. Tot în aceea adunare s'a cerut și independința finanțiară a Croației.

Austria. În Austria încă nu a sosit timpul pentru stările normale. Demonstrațiunile de stradă continuă, ba în câte un loc chiar și miliția e atacată. Mulți dintre juții din Bohemia desconsideră cu totul revocarea ordonanțelor despre egala îndreptățire a limbilor și continuă mai de parte a considera limba cehă de egal îndreptățită cu cea germană. Asta o fac ei pe temeiul unui paragraf din 1848 prin care a fost recunoscută egalitatea lor cu Nemții.

În Moravia apoi, primarii și cei alaiți funcționari ai antistiei comunale amenințară, că dacă poporul slav de acolo nu va fi egal îndreptățit cu cel german, ei cu începutul anului venitoriu vor înceta de a mai stringe darea și a-și îndeplini cele alalte agende față de stat.

În Bucovina dieta provincială va fi conchemată pe la mijlocul lui Decembre. Desbaterile, pe cum se prevéd, au să fie tare agitate, căci Românii vor lua o opoziție energică în contra guvernului, care le-a causat atâtea șicane și nedreptăți.

Germania. Împăratul german și-a fost propus ca să facă încă în decursul anului acestuia o călătorie în Anglia cu care ocaziune să viziteze și pe regina Victoria. Călătoria împăratului a fost reprobată din partea multora cu deosebire din acel punct de vedere, că prin visita lui s'ar puté nasce suspiciunea, că el apróbă pornirile engleze față de Buri. S'au ținut chiar și adunări în contra proectatei călătorii. Așa au făcut Germanii vechi din Hollanda, cari într'o adunare a lor au formulat o rugare, ce s'a trimis împăratului și în care îi rogă ca să se abștină de la călătoria în Anglia până când s'ar termina războiul buro-anglez, aducându-i aminte, că însuși împăratul a fost acela, care în 1886 și-a exprimat simpația sa față de Buri, éracum prin visita sa la curtea engleză s'ar păré că îi desconsideră. De altmintrea Germania a fost promisă neutralitate pentru tot decursul războiului.

Foile din zilele trecute au și început a vesti că visita împăratului la curtea din Londra va rămâne pe anul venitoriu, ba celea din Berlin spuneau, că călătoria aceea nici nu și-a propus-o împăratul Wilhelm, când acum aceleași ziare ne spun, că visita se va întâmpla după ce împăratul Wilhelm se va fi întâlnit în Potsdam cu țarul Nicolae.

Elveția. Alegerile pentru parlamentul federativ s'au terminat zilele trecute în cea mai mare linisce. Dintre 730 mii alegători nici jumătate nu s'a folosit de dreptul electoral. Lucrul nu e de mirat, după ce aci, cel ce a ajuns o dată de-

putat, oficiul acesta de regulă îl pörtă până la mörte. Numărul cel mai mare îl au deputații liberali-democrați, apoi ultramontanii, conservativii, socialiștii și în urmă social-democrații.

Misiunea parlamentului este renoirea pactelor comerciale, modificarea dreptului civil, aducerea în rînd a finanțelor și predarea liniilor ferate în administrarea statului.

Transwaal. După lupta de la Ladysmith, despre carea amintiam în numărul trecut, sörtea războiului e tare puțin cunoscută. Causa pe de o parte este, că legătura telegrafică cu Ladysmithul, orașul în care s'au retras trupele engleze, a fost intreruptă, érac de altă parte censura engleză, carea nu permite divulgarea la ori ce soi de telegrame.

După relațiunea oficiosă a generalului englez Buller, trimisă din Estcourt, oraș ce se află între Ladysmith și Pietermaritzburg, capitala Natalului, și pe care el a căpétat-o cu ajutoriul unui porumb călător, armata engleză retrasă în Ladysmith ar fi erupt în două rînduri din oraș, ba i-ar fi succes, ca să respingă armata inimică din jurul orașului. Lucrul acesta înse nu dă de credémint nici în Londra. Ómenii de aici nu-și pot explica faptul, că dacă este adevărată respingerea Burilor din jurul orașului, cum se întâmplă de generalul Withe nu părăsesce orașul pe care și așa nu-l va puté apăra până când ar sosi trupele din Anglia, fie pentru că Buri ar începe bombardarea din nou, fie din lipsa de proviant.

O altă trupă a Burilor înaintéază spre Sud, ca să zădărnicescă debarcarea trupelor engleze.

Correspondințe.

— 2 Novembre 1899.

Onorată Redacțiune!

În 31 Octobrie a. e. și-a ținut preoțimea din districtul protopopesic al Ludogului sinodul de toamnă, în parochia Hădărănil, sub presiunea Prea Onoratului D. Nicolaș Solomon; și deși această parochie zace în punctul cel mai estrem din spre miază zi al acestui district, totuși fiind de desbătut cestiuni foarte importante și preoțimea fiind pătunsă de chemarea sa, încă de timpuriu, pare că mai de timpuriu, ca de altă dată și în alte locuri mai din centru, s'a coadunat la locul destinat. Despre agendele ce s'au pertractat aci, voese a face un mic raport, așa pe cum mi-am putut însemna pe scurt și-mi mai aduc a minte.

Ceva după 9 ore a. m. eram deja constituiți în sinod, carele s'a deschis prin o vorbire frumoasă și plină pe spirit din partea Dlui presidente, și fiind că notariul tractual din causă de morb lipsia, ca notar adhoc s'a ales On. Vasiliu Suciș preotul Căpușului; după care numai de cât s'a purces la constatarea membrilor prezenți și absenți și s'a aflat, că nu lipsia nimenea a fără de notariul tractual. Apoi a urmat raportul presiului despre starea bisericilor din district, despre starea școlilor, a superedificatelor parochiale

din fie care parohie și vorbind peste tot s'a aflat de mulțămire a fară de puține excepțiuni. După acestea raportul special a fie căruia preot ca director despre începerea cursului școlastic, frecventarea școlilor, despre solvirea taxei de 12 fl. v. a. la fondul regnicolar de pensiuine, a celei de 15 cr. v. a. despre administrarea averilor bisericesci și școlastice și despre alte afaceri de administrare, ce privesc mai de aproape interesele bisericesci-școlastice aducându-se și concluse pentru sanarea diferințelor, ce s'au constat în unele locuri.

Pe când spiritele erau mai liniștite s'a pus la desbatere cestiunea autonomiei bisericii rom. cat., și fiind descrise încercările acestei bisericii de a contopi în autonomia cat. și biserica noastră gr. cat., zic fiind descrise cu colorile cele mai vii, cum numai un Solomon o scie face acésta; preoțimea din acest district unisono și cu multă demnitate protestează în contra acelor încercări nejuste și păgubitoare a bisericii rom. cat. de a contopi în autonomia sa și biserica noastră gr. cat., după cari la propunerea dlui Protopop se aduce cea mai călduroasă mulțămire protocolară Escelenției Sale Prea demnului nostru Mitropolit și Prea Veneratului Consistoriū pentru purtarea atât de corectă și energică întru apărarea celor mai sfinte și inalienabile drepturi ale s. noastre bisericii, cu care ocaziune se enunță ca conclus al acestui sinod, ca Escelenția Sa să fie rugat, ca în calitatea Sa de Mitropolit să rōge pe capii dieceselor sufragane, ca si dēnșii să țină sinode diecesane și ca în nimic ce atinge interesele provinciei noastre Mitropolitane să nu lucre fără consensul și scirea Mitropolitului. Pentru apărarea intereselor noastre bisericesci în corpore să facă remonstrări la corōnă și să se încerce țigerea unui congres Provincial, în care să se dee teren de activitate și loc de a intra și lăicimea noastră în sinodele bisericesci etc.

Față cu ajutorul de stat preoțimea din tractul Ludoșului se declară în contra primirei pe venitor a acestui adjut sub condițiunile rușinoase și umilitore, sub cari s'a împărțit și în anul curente și lea ca conclus al său că tot acel nesocotit, care l'ar mai primi sub acele condițiuni să fie pedepsit de Veneratul Consistoriū chiar și cu suspensiune de la oficiul său (durere că acest conclus nu s'a adus înaintea rușinōselor umiliri).

După acestea urmēză raportul comisiunii însărcinate cu revederea și censurarea rațiunilor bibliotecii tractuale, cari s'au aflat în ordine. Apoi se debate cestiunea contribuțiunei pe venitor la fondul deficienților, la care punct din program preoțimea cu majoritate de păreri, rămâne pe lângă taxele din periodul deja expirat; dară ca totuși acel fond să se pōtă înmulți cât de bineșor își exprimă dorința, ca Veneratul sinod archidiecesan, luând în considerare multele servicii, ce trēbue să presteze preoțimea pentru biserică și școlă, pe cum și miseria clerului nostru, ce mai ingenuchie sub greutatea atător sarcini, să decreteze, că la acel fond să concurgă și bisericile cu fondurile sale barēmî în proporțiunea în carea contribuiesc respectivii preoți. După cari se decide ținerea sinodului protopopesc de toamnă pentru anul venitor în parohia Budiului de câmpie.

La punctul din program: *diferite propunerii*: On. Vasiliū Suciū preotul Căpușului

propune și preoțimea primesce și își exprimă dorința, că fiind împedecat Escelența Sa dl Mitropolit de multele agende, spre a face visitațiuni canonice — o necesitate ce se impune atât de tare, acelea să se facă barēmî prin dnii decani în decanatele sale; ca așa să se convingă și intuitive despre starea s. bisericii, a școlilor, a moralității poporului, a energiei și activității preoților, dintre cari mulți pe lângă totă calificațiunea lor superiōră și pe lângă totă activitatea dezvoltată, fiind cunoscuți înaintea celor mai mari numai din rapōrtele oficiilor protopopesci, cari nici când nu pot fi atât de expresive ca realitatea, stău ignorați cu zecile de ani numai cu titlul de administratori parochiali. pe când mulți preoți bătrâni ca moralisti cu puțină calificațiune se bucură de titlul de paroh.

După desbaterea tuturor cestiunilor până aci înșirate se procede la alegerea delegatului tractual pentru sinodul archidiecesan din 22 Nov. a. c. De atare prin majoritate de voturi reesă On. Ioan Boeriu preotul Lechinței.

II.

Acelea și hotăriri au fost luate și în alte tracte protopopesci. Ba după un raport ce ni trimite părintele Teodor Gavrasiu și preoțimea gr. cat. din tractul protopopesc al Napradei, diecesa gr. cat. a Gherlei. — adunată în conferința de toamnă în parohia Purcareț, sub presiuni venerabilului protopop Gavril Cherebețiu, încă s'a declarat cam în același sens, enunțând, că:

1. Cu privire la cestiunea adjutului de stat conferința nu face de loc opoziție, reprobă înse și respinge cu indignațiune umilitorele modalități, cu cari guvernul intinde acel ajutor, și pentru aceea se rōgă de Escelenția Sa Domnul Episcop, ca să întrevină la guvern pentru delăturarea acelor modalități, őr

2. În cât e pentru autonomia, clerul din acel tract protestează sus și tare de a se contopi în autonomia clerului latin. Motivele inarticulate în lege, ordinațiuni și praxă, trēbue să ne conducă la învingere pe calea adevărului; drept ce în conformitate cu protocolul conferinței, Escelenția Sa Domnul Episcop este rugat, ca pentru luarea demersurilor cu privire la cestiunile sus atinse, să binevoiescă a convoca un sinod mixt diecesan.

Sfințirea bisericii din Ibașfalău.

— *Raport special.* —

7 Nov. n.

Nimic nu cetesc cu mai mare bucurie de cât anunțurile, ce se fac prin ziare despre sfințirea cutărei bisericii gr. cat. în acest an iubilare. Mai mult ca ori ce festivități vor vesti ele zeci de ani și pōte vécnri alipirea statornică către sfinta biserică, singura carea ne primesce cu drag în brațele sale și ne mângăie în dureri și întăresce în sperare. Ele vor vesti prin numērose generații, că două sute de ani plini de miserie și suferințe n'au fost în stare să frângă dragostea noastră față de Roma, ci mai mult încă a întărit în noi convicțiunea, că légănul nēmului nostru va trēbui să fie și scutul credinței noastre ori și cât de vitrege și dușmănoase vor fi vremurile. Și la Ibașfalău, ca și la Bucium, ca și la Rēstolț și Buziaș

și Chechiș și Gilău, și ca pretutindenea, bisericile binecuvintate în acest an vor fi mărturi nemincinoase a credinței noastre.

Oraș mestecat cu tot soiul de omeni, nēmuri și confesiuni, cum e Ibașfalău, biserica gr. cat. ridicată aproape de piață, între casa parochială și școlă, va fi o fală pentru credincioșii noștri din aceea parohie, cari mai înainte folosiau o casă scundă ca loc de rugaciune.

Actul binecuvintării bisericii s'a îndeplinit de protopopul Ștefan Câmpean, ca delegat mitropolitan. A luat parte la acésta înălțătoare ceremonie un public forte numeros din loc și jur, multă inteligență străină, protopopul armean din loc, parochul rom. cat. Steinhauer, canonicii din Blaș Dr. Vas. Hossu și Dr. Vict. Szmigelki, profes. Nic. Ionaș, Aron Papiū, Ioan F. Negruț și A. C. Domșa, apoi preoții Borza, Isip, Ioan și Nic. Roman, Maior. Nobili, Vamoș și Secetă, căpitanul Șoidea, prof. Szmigelki ș. a. Sf. liturgie a fost pontificată de Rvdssm. Dr. Szmigeski cu asistința alor 10 preoți și 2 diaconi, a cântat prof. Ionaș și Papiū. Predica festivă a ținut-o Rvdssm. Dr. Hossu, care pornind din citatul „Cât de mărite sînt locașurile tale Dōmne al puterilor“ a rostit o prea frumoasă cuvintare despre dragostea și alipirea ce trēbue să o avem către sf. biserică, locașul lui Dumnezeu. La sfârșit a adus laude credincioșilor din acésta parohie pentru jertfele aduse, special a îndemnat pe poporenii să fie tot de de a una cu recunoștință pentru parochul lor, care a avut partea leului în zidirea sf. bisericii.

După îndeplinirea cultului divin preoțimea a fost invitată la masa protopopului Câmpean, care a ridicat cel dintăiu toast pentru I. P. S. Domn Mitropolit, căruia i-s'a și trimis o telegramă omagială de următorul cuprins. „Întruinți la binecuvintarea bisericii cerem darul Celui de sus peste Escelența Voastră și peste mama noastră biserică autonomă“. La acésta telegramă s'au subscris toți cei prezenți.

Anul iubilare s'a început, tot ce se va ridica în decursul lui, pōrte pecetea aducerii aminte a Sf. Uniri.

Rap.

Adunarea generală a Reuniunii femeilor române gr. cat. din Blaș.

— *Raport special.* —

Duminecă în 29 Oct. n. și-a ținut Reuniunea femeilor române de aici adunarea de toamnă. Au luat parte aproape toate damele, cari fac parte din numerosul comitet, apoi mai multe alte membre, domni și domnișore.

După cuvintul de deschidere al presidentei, s'a citit raportul comitetului. Am remarcat din cuvintul de deschidere, că adunarea acésta e a XVIII în șir și aniversarea a patra de la înființarea reuniunii, care intră acum în al X an.

Pentru augmentarea fondului său, care în anii din urmă a crescut într'un chip tare îmbucurător, — comitetul reuniunii a aranjat o petrecere de vară și un concert, la care a binevoit a concurge amabila Dșoră Olivia Bardoși.

Ca ajutōre elevelor de la școlă de fetițe din loc s'au împărțit și de data asta 330 fl. din venitele Reuniunii. — În fața acestor frumoase semne de viață și numērul membri-

lor a crescut mereu, până la adunarea această era cu totul 115.

Dl membru I. F. Negruț a prezentat apoi rațiunile fundaț. *Vlassa Ana*, cu un capital de fl. 229 — din venitele de 13 fl. s'au cumpărat cărți și lucru de mână elevelor mai sărace, — și a le fund. *Negruț Leontina*, cu un capital de 424 fl. 89 cr., venitul de 20 fl. 28 cr. s'a dat ca premii elevelor la sfârșitul anului. Proiectul de buget pe 1900 cu venite de 500 fl. și cu eșite de 300 fl. (ajutore la feițe) a fost primit.

Se aleg indatinatele comisiei. I. prin referentul ei prof. Aron Deac, propune luarea spre știință a raportului; II. prin referentul ei prof. Ioan Rațiu propune aprobarea rațiunilor și a bugetului, și a III. prin refer. prof. Valeriu Suciū, raporteză, că s'au înscris 7. membri noi și s'a primit taxa de la alții vechi.

După acestea s'a ales noul comitet pe un period nou de 3 ani în membre ordinare: Roza Solomon, Elena Nestor, Aurelia Solomon, Corn. Deac, Maria Hossu, Amalia Grama, Matilda Nistor, Roza Muntean, Otilia Negruț, Valeria Uilăcan, Maria Marin și Virginia Chețan; — suplente: Livia Domșa, Eliaș Bodocan, Aurelia Bariț, Cornelia Hodoș și Amalia Papiū; — er bărbați de încredere: Dr Aug. Buzea, Ioan F. Negruț, A. C. Domșa și Dr Vas. Hossu.

Rap.

Mulțămită publică.

(Fine.)

În favorul sfintei „Mănăstiri de la Prislop” în legătură cu cele publicate în „Unirea” Nro 36, 37, 38, 50 și 52 din anul 1898 au mai încurs următoarele oferte benevole:

Pe lista Nro 156 prin dl Avel Pop Bociat Protopopul Ulpiel Traiane în Grădișce de la dsa 2 fl., Alesandru Rimbasi notar cercual în Pestiana 1 fl., Nicolau Trimbițaș Grădișce 1., Simion Adolf 50 cr., Cassa bisericăscă 1 fl., Cassa școlară 1 fl., Cassa fondul. cultural 2 fl., Cassa Ulpianei 4 fl. 72 cr., și de la alți credincioși sume mai mici total 14 fl. 12 cr.

Pe lista Nro 704 prin dl Manase Pop în Zăican de la dsa 50 cr., Carol Pasca inv. 50 cr., Deneș Müller ospătar 20 cr., Huniadi János jude comunal 10 cr. și de la alți credincioși suma 2 fl.

Pe lista Nro 159 prin dl Ioan Bernat preot, de la familia sa și alți credincioși suma 35 cr.

Pe lista Nro 152 prin On. Andrei Pop Bociat paroch în Bouțariul sup. de la dsa și alți credincioși de acolo suma 1 fl.

Pe lista Nro 185 de la On. Ioan Suciū preot în Galați lângă Puj de la Avram Stancu 1 fl., Grățian German 50 cr., Filip German 20 cr., Matei Hirnea 20 cr., și de la alți credincioși de acolo suma 3 fl. 10 cr.

Pe lista Nro 762 prin dl Nicolau Nestor Vicariū în Hațeg de la dsa 3 fl. 10 cr., Alesandru Nemeș 1 fl., Petru Pop cu soția Fira 20 cr., Marișca Vilt 20 cr., Mihai Toplician Lung 20 cr., și soția sa 30 cr., suma 5. fl.

Publicând aceste, de închiare aducem tuturor generoșilor contribuitorii și Domnilor colectanți mulțămitele cele mai profunde pentru obolul caritativ și sprijinul dat în favorul sf. Mănăstiri.

Hațeg în Septembrie 1899.

În numele comitetului mănăstiresc.

N. Nestor
președinte.Dr. G. Suciū
advocat și cassar.

Dare de samă.

În numărul 36 al „Unirii” din a. c. în darea de samă ce făcusem referitor la ofertele benevole și abonarea de cărți în favorul și în scopul edificării unei a II-a sală de propunere la școala confesională gr. cat. română din M.-Gheja am ajuns la rezultatul de a mulțami Prea stimatului public pentru 27 fl. 95 cr., venit curat al școlii noastre. — Er întreaga sumă pe atunci făcea 46 fl. 42 cr.

De atunci au mai încurs ca oferte benevole de la următorii Prea stimați domni: I. V. Rusu protopop Sibiū 2 fl., Basiliu Podoba director de bancă Cluș. 8 fl. 87 cr., Aureliu Poruți paroch Desmir 1 fl.; Dr Seb. Radu protopop Uioara 1 fl., Ieronim Dănilă paroch Budatelec 1 fl., Vasile Suciū paroch Căpușul de câmpie 40 cr. Tot de acolo dl Ioan Coman învățator 50 cr. și alți 18 credincioși 2 fl. 45 cr.

Abonamente în favorul școlii s'au făcut prin Reverendissimi și Prea stimați domni: Ioan M. Moldovan preposit-canonice Blas 2 fl., Dr Augustin Bunea canonic Blas 3 fl. 20 cr., Dr Ioan Raț canonic 95 cr., Dr Vasile Hossu canonic 1 fl. 10 cr., Sim. Pop Matei canonic 1 fl., Dr Isidor Marcu secr. mitrop. 1 fl. Blas. Ioan Catona învățator Dateș 1 fl., Basiliu Podoba dir. de bancă Cluș 6 fl. 13 cr., Ioan Albon Dostadt 4 fl.

Întregă suma încursă până acum e deci 85 fl. 82 cr.

Din acestia M. On. D. binevoitor Andrei Todoran compet 30 fl. 68 cr.

Rezultă pe sama școlii noastre 55 fl. 14 cr.

Senatul scolastic din M.-Gheja se rogă încă o dată de toți aceia, cari au primit câte de abonamente să îi le retrimită cu ori ce rezultat, și mulțamesce tuturor donatorilor și sprijinitorilor școlii, și în special M. O. D. director de bancă din Cluș Basiliu Podoba, care până azi a contribuit cu cea mai mare sumă la susținerea prin Români a atâtei noastre școli.

M.-Gheja la 15 Oct. 1899.

În numele senatului scolastic:

George Simu
preș. sen. scol.

Noutăți.

Sciri personale. Escel. Sa Dl Mitropolit a plecat Miercuri sara la Pesta spre a conduce lucrările sect. V a comisiei de congrua. — Preasf. Lor Episcopii *Mihail Pavel și Dr. Demetriu Radu*, — cum cetim în foile din capitală. — au fost primiți în audiență de Măestatea Sa.

Întru mărirea lui Dumnezeu. În numele curatoratului gr. cat. din Spini O. D. *Alimpiu Costea* preot gr. cat. în aceea comnă aduce cea mai profunde mulțămite *Escelenței Sale* bunului nostru Archiepiscop pentru marinosul dar de 20 fl. dat pentru acoperirea cheltuelilor cu edificarea bisericii gr. cat. din Spini.

Sfințire de biserică. La 12 Nov. n. se va binecuvînta noua biserică gr. cat. din *Ambriciu*, distr. Reteag, diecesa de Gherla. — Duminecă la 19 a. c. va fi sfințirea bisericii celei nouă din *Figa*, diecesa de Gherla.

Pentru sinodul arhidieceșan. Corpurile didactice de la școlile medii din Blas au ales delegați pe profesorii *Ioan German și George Muntean*. — Distr. protop. al Roșiei va fi reprezentat prin cooper. din Bucium-șesă *Ariton Popa*, districtul Biia prin parochul *Iosif Lita*, — distr. Blas prin parochul *Isidor Albini*, viceprotop. onor. — distr. Veneției infer. prin *Maxim Recean*, preot în Vaidarecea, — distr. Voilei prin *Ales. Șerban*, preot în Voila, — district. protop. al Fărăgăului a ales delegat pe *Ioan Roșca* parochul Milașului mare, — distr. Ludoș pe *Ioan Boeriu* paroch în Lechința și distr. Morlaca pe *Iuliu Truța* paroch în Ciucea.

Noutăți. Nici nu pôte fi vorbă sub rubrica această de cât de noutăți, ei bine!

afie dar iubii nostri cetitori, că cele mai nouă noutăți sînt nesce preafrumose cărți postale ilustrate apărute de curând la Tipografia în Sibiū, cari reprezintă pe Ministrul Baccelli rostind memorabilele cuvinte: „Vă salut pe voi, o neînvingilor Români! Voi sînteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romei! Se vede în ilustrație ministr. Baccelli, delegația română, Urechie. Tocilescu Dna Smara ș. a. — Altă noutate e un album de cântări pe care îl va publica talentatul tiner *G. Șorban*. Sînt 20 piese, pentru voce, pian și coruri. Să-l sprijinască toți, căci o merită. „Asociațiunea” noastră nu l-a votat stipendiū, (pentru că . . . e greco-catolic.)

Anul iubilar. Am pomenit și noi, că anul viitor a fost decretat de Sf. Părinte, ca an iubilar. Acum se anunță, că Italianii au de gînd să ridice pe vîrfurile cel mai înălțat al țării, o uriașe cruce întru preamărirea Măntuitorului Christos.

De ale postei. Cu introducerea valutei în corone, taxele postale se vor scumpi, așa de exemplu taxa de recomandatie, care acum e cu 10 cr. va fi cu 25 fil. 1 cartă postală va costa în loc de 2 cr. 5 fil. portul epistolelor adresate în străinătate va fi în loc de 10 cr. 25 fil. etc. Din contră, se vor estini în cât va blanchetele postale.

Monument comemorativ. La Tulcea se va ridica un monument al independenței, întru aducerea a minte a reanexării Dobrogei la România. Monumentul a fost lucrat în Veneția.

O însemnată aniversare. Trei vécurs s'au implinit Mercuri la 1 Nov. n. de când gloriosul domn al Munteniei, Mihai Vitezul, învingînd la Șelimer pe Andrei Bathori, a intrat în Alba Iulia capitala Ardealului, întruiniind sub domnia sa Ardealul, Moldova și Muntenia. Mărirea această nu ținu de cât aprópe 2 ani, căci la 29 Aug. 1601 vitezul domn fu omorît mișeșce de valonii lui Basta.

Sciri scolastice. Despărț. Reghin al Reun. invet. archid. își va ține adunarea sa generală în *Chihirul inf.* la 18 Nov. n. — tot atunci își va ține și despărț. Biia adunarea sa în comuna *Alecuș*, — er la 20 crt. despărț. Mureș în comuna *Bardos*.

Un fenomen interesant. În noptea de Duminecă spre Lună între orele 2—3 cometul Biela se va ciocni cu pămîntul. În ciocnirea această au vécut unii capetii lumii, er Falb a prezis, că ziua de Duminecă în 12 crt. va fi o zi critică de întăia ordine. Putem inse dormi liniscit. Cometul acesta a mai avut încă o dată nefericirea de a se ciocni cu pămîntul la an. 1845, urmarea a fost, că s'a desfăcut în alte două planete, cari umblă pe căi rătăcite. O frântură de acestea e acum din nou pe calea drept spre pămînt, va păți-o tot așa. Cât ce va intra în atmosfera pămîntului cometul sdrobot va începe a arde și a cădea spre noi ca o admirabilă ninsore de stee, cum nu s'a mai vécut de 33 ani. Fenomenul are să fie foarte interesant. După cum se vestese, observatorul din Buenos-Ayres, din America de sud, a zărit cometa Biela venind spre orașul Valpaiaiso.

Constituire. Societatea „Petru Maior” s'a constituit ast fel: a) *Comitetul*: Preș. Aurel Cioban stud. jur., Vicepreș. Ioan Fruma stud. jur., Secretar Ioan Giurgiu stud. jur., Cassar Mihail Navrea stud. fil., Controlor Treboniu Almașescu stud. tech., Notari Ștefan Borean stud. jur., Ioan Hică stud. jur., Bibliotecar Vasile Ciura stud. jur., Vicebibliotecar Ioan Negruț stud. technic., Econom Aurel Stan stud. technic; b) *Comisia literară*: Preș. Ioan Lăpădat stud. jur., Referent Mihail Navrea stud. fil.; *Membrii*: Ioan Giurgiu stud. jur., Alesandru Bogdan stud. fil., Ioan Borcia stud. fil., Ioan Brat stud. fil., Vasile Ciura stud. jur.; c) *Comisia supra-veghietore*: Romul Boca stud. jur., Ștefan Chirilovici stud. jur., Pompil Cioban stud. jur.

Timbru pentru anunțuri. În camera austriacă s'a primit cu unanimitate proiectul pentru ștergerea taxei de timbru pe călindare și anunțurile din ziare.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Viața și operele lui
Andrei Murășan.

(Continuare.)

În istoriile dă scene de despotism, de tiranie și asuprire, în care lovește cu cruzare direct și indirect.

Ducesa Paluchin este o înfiorătoare scenă din tirania absolutismului rusesc. Se petrece în piața capitalei Rusiei pe timpul împărătesei Catarina. Eroina istoriei este Olga Paluchin, o damă frumoasă, sveltă, înaltă, cu păr de zână.

Până ieri alaltă, damă încântată
La domneșca curte și 'n orl ce salon
Un cuvânt din gură-I prefăcea de-odată
Sôrtea unul suflet, în client de tron.
După-a ei zimbire plină de'nfluiță,
Cavalerii țerii ne'ucetă vâna,
Mai ales, că dama fără audință
La împărătesa ori și când intra.

La o soarea se scâpă și zise, că în Rusia întrăgă nu este femeie ca ea, nici împărătesa Catarina, „n'are atâtea grații, n'are nuri așa.” Acésta îi causăză perirea. Catarina ofensată demândă

„Peste alba-I piele, ce-o făcu limbută,
„Față cu aceia, căror le-a vorbit,
„Să Iea două sute lovitură de cnută.

„Și să i-se tae limba cea profană,
„Spre-a păzi tăcerea până la mormint,
„Și-a numai atinge pe o Suverană
„Ce cu-un semn preface frumșeta 'n pământ.
„În fine să fie etern esilită,
„Ca o crimiră cu fer de grumazi,
„În munții Siberii, unde nu se-abată
„Raza cea de sôre nici vara 'n amezl.”

La sunetul trist al tobelor se adună mulțime multă curiosă, „unil din nesimțul inimii de ghătă, alții să-și plinescă pofta de vâdut.” Olga Paluchin încunjurată de elebardii puși în șir pătrat propășese în vesminte albe și desculță spre podiul ridicat în mijlocul pieței, unde o aștepta gâdele cu argații săi. Ea până în urmă credea, că între mil de amici ai săi se va afla vre unul, „care prin rugare și prin influință va pași la curte spre a se ierta.” Dar de nicăiri nici un ajutor. În aceea gâdele se repede și îi sfășie cămașa:

Simțul de rușine, ceii se vătămase,
O făcu să sberă, ca și-un leu turbat,
Și cu alba-I mână se și apucase
Să-și adune 'n pripă vâul sfirțicat.

Înse-un carnețic o și Iea de brațe,
Și-o sucece ast fel, ca pe-o până 'n vint,
În cât el cu dosul vine 'n a ei față
Și-o ține în spate sus de la pământ.

Un moment mai trece plin de încordare,
Și pârul feciorei, galbin, răsfățat,
Sbora ca și fulgii, fără de cruțare,
Căci a gâdei mână crudă l-a tăiat.

Acum Iea jalatul biciul de nuele,
Și cu o mișcare îndărăpt pășind
Îi vibrăză 'n aer și-l dă peste pele
În cât veți pârăe sângele curgând.

Olga generosă suferi 'n tăcere
Fiorosa cnută, până la finit,
Fără-a da din buze țipet de durere,
În cât ori ce suflet a rămas ulmit.

Catarina totuși o iertă, să nu i-se tae limba, dar trebui să jure, că nici spre închinare nu va scote din gura sa cuvânt. Siberia înse n'a rămas.

Într'o diminătă aspră răcorosă,
La pórta prinsorei sta o sanie grea;
Pórta se deschise și Olga frumoasă
Cu-un gendarm în urmă s'aședă în ea.

În ce parte-a lumii va fi dus-o sôrtea,
Și ast fel de cale unde-și Iea sfirțit,
Ce-o așteptă-acolo, de nu cum va mórtea?
Răspundă la aceste cei ce au suferit.

Veduva din China și Vinătorul
de pe Alpi sînt atât de frumoșe în cât
merită, ca pe ambele să le reproducem
întregi.

Veduva din China.

Colo 'n țară unde crece
Chiparosul până 'n nori,
Unde crinul infloresce
Într'un an de două ori; —

O fetiță ca și-o flóre,
După-nă om se mărită
Ce cu tot, ce-I pe sub sôre
Mai crudel o tortură.

Cui spunea a sa durere,
De la cine cerea sfat,
O indemna, ca în tăcere,
Ea s'asculte de bărbat.

În viață lamentosă
Ea timp lung pôte-ar fi dus,
Dacă febra cea nervosă
Pe soț nu l-ar fi repus.

Deci se face pregătire,
Ca să ardă pe bărbat,
Er femeea 'n vâl subțire,
Priveghia neîncetat

Ea scia cum să se pórte,
N'avea temere de loc,
Se-închina blând crudel sôrte
A muri de vie 'n foc.

Vers spre laudă-I resună;
Ea se îmbracă prea frumos
Și stă gata, ca s'o pună
Pe cel rog de chiparos.

Cugetând c'a fi scutită
De suferințe lumescl,
Și-a trăi mai fericită
Lângă spirite ceresccl.

Mulțime de om s'adună,
Să-I asiste la mormint; —
Încep preoții să-I spună:
Că trecând de pe pământ,

Va să-și ale 'n ceea lume
Eră-și pe acest bărbat. —
„Ce fel, ești de a lui nume
„Nici în ceruri n'am scăpat?”

„Arde-ți rogul fără mine;
„Căci cu tiran nici în raii,
„Fie-acolo cât de bine,
„Nu voesc, să mai am traii!”

Vinătorul de pe Alpi.

Fiul meu, nu vrea, nu-ți place,
Să stai lângă melușă?
Melușeaua-I blândă, tace,
Pasce ierbă la vâlcea.

„Mamă, mamă, dă-mi tu pace,
„Să vinez pe munți imi place!”

Fiul meu, turma s'adună,
Auzind glas de păstor
Din fuer ce 'n vâl resună,
Ca și clopotul sonor!

„Mamă, mamă, dă-mi tu pace,
„Să-mi petrec prin munți imi place!”

Nu vrea, fiule 'n grădine
Floricele să plivescl,
Căci prin munți, pustii ce bine,
Ce plăcere întâlnesc?

„Lasă florea să'nflorască,
„Er pe fiu-ți să pornescă!”

Și feciorul meu se duce
Orb de poftă spre vinat,
Fără a ști 'n cătrău s'apuce
Prin cel codru-'ntunecat.
Înainte-I mai că sboră
Tremurându căprioră

Prin sării întunecate,
Trece còste, sare stânci,
Peste petrele crepate
Se avintă 'n două brânci;
Din dărăpt înse arcașul
O gonece pe tot pașul.

Eră unde-o duce sôrtea,
Pe cel colnic neumbat,
Unde o așteptă mórtea,
Căci cărarea s'a 'nfundat
Aș să sară și să móră,
Aș săgéta o dobóră.

Cu privirea mămurită
Ea se rógă de fecior
Ce cu inimă'mpetrită
Țintia arcul spre omor.
Când de-o dată ecă vine
Spiritul, ce 'n munți se ține!

Și cu brațul de tãrie
Apărănd pe dobitoc,
Strigă: „De-a ta tiranie,
„Nu-I scutit nici chiar est loc?
„Căci gonecl turmele mele,
„N'au loc pe pământ și ele?”

În poesia acésta, carea este tradusă după Alpenjäger a lui Schiller, sub căprioră persecutată Murășan înțelege pe poporul român, a cărui sôrte atât de mult samená cu a căprioră. 1)

*

În tot timpul declinului poetul, când abzice de viață, când mai are încă speranță în Dumnezeu în libertate și dreptate. Dar și atunci, când nimic nu mai doresce, când nimic nu-l mai atrage, când nimic nu-l place și abzice de viață, încă și atunci națiunea română îi ocupă sufletul.

Întrăgă ființa poetului din acest timp de declin se reoglindece în modul cel mai fidel în poesia: Dorul meu. Poetul nu doresce nume deșert și trecător, nu rang și stare, nu mărire și plăceri, nu cruci și stele. El simte, că se plécă spre așternut, „căci dulcea primăvară de mult și-a petrecut.” El în viață a gustat dulcătă și a bent venin, a vâdut scene mari petrecându-se în jurul său, a vâdut popore luptându-se pentru libertate și bărbăți cu nume mare „trântiți în largă lume cu capul la pământ”. Acum numai atâta doresce, ca să scie după zeci de ani, ce sôrte va avé poporul său român:

Ca om ce sum în lume,
Averea-și și ești-un dor;
Nu înse după-un nume
Deșert și trecător.

Nu după rang și stare,
Mărire și plăceri,
Ce 'n asta lume mare
Albesc atâța perli.

Nu după cruci și stele,
Ce-adorm suflete vii,
Și trag suspinuri grele,
Ca plânsul de copil.

Dorire-ași după mórte,
Să 'nviu la zeci de ani,
Și-atunci să vâd, ce sôrte
Aș frații mei Romani!

(Va urma.)

Prof. Ioan Raț.

1) Veți Branisce op. cit. pag. 23.

Burul van het Roer.

Istorisire de călătorie
de

Carol May.

(Continuare.)

Privii la el foarte surprins. Cunoștința acosta era pentru mine foarte onorifică. Acesta era dară ficiorul renumitului conducătorii al Burilor, care dimpreună cu Potpieter și cu Pretorius a învins pe Caféri în renumita bătălie de la Pieter-Maritzburg! Nu-mi putui stăpâni bucuria și-i spusel și eu numele meu, carele firesce că trebuie că-l era de tot necunoscut.

„Poți, să-mi crești, mynheer Uys,“ îl incredințai, „că nu ași fi putut, să am o surprindere mai plăcută de cât întâlnirea asta cu dta!“

„Ai audit a bună samă câte ceva despre mine în Capstadt?“

„Multe, dară am audit despre dta și a casă în Europa.“

„Ne cunosc dară ómenii și pe acolo?“ întrebă el, în vreme ce trecu o expresie ușoră de mândrie preste trăsăturile lui cele credincioșe și de omenie.

„Firesce!“

„Și cum grăesc ómenii pe acolo? Cui îi tin parte? Nouă ori Anglezilor?“

„Nu mă cuprind cu politica, mynheer, dară pot, să te incredințez pe deplin despre simpatia noastră. În estinsele mele călătorii m'am întâlnit în diferite chipuri cu fil de al Angliei și cu unii din ei am închiat și prietinii, carii a bună samă vor dănuii până la mórte; dară aci am să disting bine între singuraticii și între totalitate. Nu nutresc nici un interes personal față cu raporturile de aici, dară totuși mărturisesc, că fără de șovăire ași prinde armele, dacă dvóstră, câtă vreme petrec în mijlocul dvóstră, ați avé lipsă de ele împotriva vrășmașilor dvóstră.“

El îmi întinse din nou mâna.

„Îți mulțămesc, mynheer! Cred, că nu voi ajunge în poziția de a fi silit, să recurg la ajutorul acesta dară îmi cade bine, că aud cuvinte așa de prietenești de la un bărbat, care a privit din depărtare la raporturile noastre și așa a bună samă a judecat mai cum se cade de cât acela, care judecă asupra raporturilor din punctul de vedere al avantajului său.“

El călăria adăncit în gânduri alătură cu mine. Își înalță apoi fără de veste capul și-mi zise:

„Voiu, să-ți împărtășesc o lege istorică mare, de care am dat după multă meditare. Ea sună: Egemonia pe mare — și așa și stăpânia preste coloniile — merge de-a lungul țărului. Privesce în apoi în istorie și vei afla, că pôte că am dreptate. Fenicia, Grecia, Roma, Cartaginea, Spania, Portugalul, mai înainte deja Venetia și Genua, ca să amintesc statele barbarese numai ca în trecut, Franța, Olanda, — Anglia au cuprins pe rând una locul celei alalte în egemonia pe mare. Nu am óre dreptate?“

„Nu voiu, să nu mărturisesc, că ași fi aprópe gata, să primesc legea acosta, firesce cu óre carii motivări.“

„Gândesc asupra lucrului, și vei vedé, că vei fi de o părere cu mine. Olanda a cucerit de la mare mai mult de cât ori care altă țară, dară e hotărît, că ea încă are, să se plece înaintea legii acesteia. — Anglia l-a luat din mână stăpânia: în Europa. În India, aci la Cap. Și așa putem ușor, să scim sórtea noastră: noi ne luptăm aci pentru bunurile cucerite cu sângele nostru, dară ele în sfârșit totuși ni-se vor lua. Anglia va stăpâni Capul, dară mai întâiu ne vom apóra și vom muri ca nisce bărbați și viteji. Faptele, carii se sevărșesc aci, nu se vor glorifica în cântări, ba pôte că nici nu se vor discuta, căci ele se sevărșesc în depărtare prea mare de la patrie. Dară filii și nepoții, dacă-i vor alunga, vor

merge tot mai de parte cătră mézá nópte și vor pázi amintirea noastră, până când vor cadé și ei sub greutatea sorții, carea ne-a fost partea. Fiesce care zidire pămîntescă are îndreptățirea de a fi și de a trăi; firesce care plântă, firesce care animal, firesce care om, firesce care popor și firesce care națiune e îndreptățită, să se desvólte conform modului propriu, care i-s'a dat, pentru ca în pomul omenimii să se desfacă flori diferite și să se cócă róde diferite, după cum e pămîntul, din care au ieșit, și cerul, care se întinde de-asupra lui. Când un popor scóte pe cel alalt din pămîntul lui, când se duce sub cerul altui popor, ca să-l nimicéscă, atunci a perdut însu-și rădăcinile sale originale și nu pôte, să prindă din nou rădăcinii în pămînt; arșița sórelui în străinătate îi e prea mare, ori vînturile îi sînt prea rēcóróse, — el se bolnăvesce, slăbesce, îmbrăncește; el are, să plătéscă mórtea celor alungați cu viața sa proprie. Ori care emigrare și ori care schimbare a ciimei róde întru ascuns la méduă, de și fața roșie pare a dovedi contrariul. Noi vom dispáre de la Cap, pentru că am pécatuit împotriva autohtonilor lui, și Anglia ne va urma, chiar și dacă puterea și stăpânia ei aci va fi crescut timp de vécuri.“

„Așa gândesc?“ întrebăi ulmit de sinceritatea, cu care-mi descoperise gândurile sale cele mai intime mie, pe care numai cu câte va clipe mai înainte m'a véđut întâia dată. „Mie dimpotrivă îmi vine, să susțin, că despre o dispariție, dacă nu ne-o închipuim de totulul tot esternă, nu pôte, să fie vorbă. Dóuă elemente chimice, carii le mestecăm, nu dispar, ci numai se subtrag privirii noastre prin forma cea nouă, prin productul, care-l forméază cu împreunarea sa. Așa se întâmplă nu numai în lumea anorganică, ci și în cea organică, de care se ține dórá și omul și printr'insul poporul, națiunea. Caută colo din colo la America! Prin împreunarea atátor elemente așa de diferite s'a născut un popor nou deosebit, dară elementele acestea sînt încă întru el și —“

„Așa e, mynheer; dară vei binevoi, să concedi, că Indianul întru adevér dispáre, fără ca să se reafle în yankee. Dară așa trecem pe un teren, a cărui rodnicie durere încă nu e destul de cunoscută, cât cultivarea lui să se fie început în chip potrivit. Pôte că eu sînt și în cât va fantast; dta cel puțin ai ajunge pôte la părerea acosta despre mine, dacă ași cerca, să-ți esplic mai cu de-aménuntul párerile mele.“

Esteriorul lui a bună samă nu era de loc de așa, cât să fi putut, să supuni, că el nutrește sentimente și párerii fantastice. Figura lui cea compactă și sănátosă dimpotrivă párea a fi făcută numai pe sama vieții practice celei pline de obosélă. Pe cap purta o pălărie de pásia cu margini late, care avea fórté puțină îndreptățire de a trece de elegantă. Umerii și peptul i-le acoperia un straiu simplu sur de lână deasupra unui mánecariu de pánură olandeză. Picioarele îi erau îmbrăcate în nisce nádragi de pele fórté tociți, preste carii erau trase nisce tureci lungi sbeuși bine cu păcură. Armatura lui párea a fi fórté simplă, căci ea se compunea numai din un cuțit în o técă de corn de bibol și din o pușcă veche și grea; dară cel ce scia, cu ce siguranță infalibilă scie colonistul olandez, să manueze roerul réu, acela putea, să fie convins, că pușca acosta a stîns deja viața multor Caféri și pôte și pe a multor Anglezii. Esteriorul omului acestuia era deci așa de simplu, așa de tréz, cât eu nu putui, să nu-l reflectez:

„Fantast? Gândesc, că dta cu vederile și párerile dtale petreci mai mult în viața reală și adevérată de cât în împărăția cea înșelátóre a imaginațiunii. Cel ce trăsese traiul dtale și are esperiențele dtale, acela cu a nevoe își va dobîndi numele unui metafisician, când face óre cui plăcerea de a-i grăi așa, pe cum simțese.“

„Așa? Dórá îți fac prin acosta o plăcere? Eu într'aceea totuși mi-ași dobîndi numele acela, căci, închipuesce-ți numai, eu

bună órá neg istoria. Eu susțin, ba chiar și dovedesc, că noi nici nu avem nici o istorie!“

„Dacă poți, să o dovedesci acosta, atunci dórá totuși nu ești un fantast, mynheer.“

„Da, eu pot, să o dovedesc, și asta nici nu e lucru așa de greú, pe cum s'ar páre. Firesce de un profesor dobă de carte nu mi-se dá voe, să mă apropiu cu argumentarea mea, căci domnii aceștia de multe ori au dogme de tot șóde. Ei din material clădesc ideile și conclusionile sale, nisce clădiri, carii ajung până în cer, dară sînt nelocuibile, și nu bagă în samă materiile acelea tainice, carii le îmbie realitatea, ca să ne clădim locașuri, sub coperișele cărora omenimea pôte, să petrecă în siguranță și pace. Domnii aceștia au scris mil de cărți despre istorie, și totuși nu affi în nici una dintr'însele istorie adevérată.“

„A!“

„Așa e! Dă-mi voe, să recurg la analogie! Fisica noastră se descompune în trei párti: în cunoșcerea fenomenelor fizice, a forțelor fizice și a legilor fizice; problema ei e, să arete, cum anumite fórté fizice după anumite legi fizice nerésturnabile produc anumite fenomene fizice. Așa e și istoria. Ea are, să propună legile istorice, forțele istorice și fenomenele istorice; ea are, să dovedéscă, că anumite fórté istorice după anumite legi istorice nerésturnabile scot la ivélă anumite fenomene istorice. Care e înse opul istoric, care să ne însire forțele și legile acestea? Care lucrare istorică ne dá o esplicare acurată despre desvóltarea necesară a unui eveniment după legile acestea și prin forțele acestea?“

Îmi cauta, să mărturisesc, că espunerea acosta m'a frapat. Ea a bună samă nu a purces din o filosofie istorică fantastică, ci a fost productul unei meditații atente asupra evenimentelor din viața reală.

„Analogia dtale nu e de tóte zilele, mynheer,“ reflectăi, „dară ea pare a fi convingétóre.“

„Numai pare? Ea e întru adevér convingétóre. Spune-mi, ce affi în opurile dvóstre cele istorice? O însirare a aparițiilor istorice, a evenimentelor, carii ori s'au întâmplat întru adevér, ori se zice, că să se fie întâmplat în un timp, despre care putem, să istorisim. E asta istorie? Asta e numai o simplă cronică. Unde au rémas adecă forțele și legile istorice? Fisicul, chimicul lucră așa zicénd în chip creatoriu. — firesce că numai într'un sens fórté mărginit, — așa că schimbă, strică și produce prin forțele fizice, carii le cunoșce, și prin legile fizice, carii asemenea le cunoșce. Ce lucră înse scrutătorul istoriei? El adună faptele esterne, le însiră într'un fir ales după placul său, în ce chip face Caféru cu mărgelele sale cele de sticlă, și nu scie, să spună nimica despre producerea și desvóltarea lor, în tocmal pe cum Caféru nu scie, în ce chip s'au produs mărgelele lui cele de sticlă. Și el totuși numesce călindariul acesta istorie! Așa e, istoria ar avé, să fie mama politiciii! Aceea înse, ce numiți dvóstre istorie, e un lucru sterp. Ce sînt așa numiții politiciii ai dvóstre? Ei se cértă pentru ródele unor pomi, pe carii nu l-au sădit dtuși, și nu sciú, să semene un simbur, care le-ar aduce ródele acestea pe o cale tot așa de sigură și pe lângă aceea și pacinică. Îți spun, mynheer: numai după ce cunoștința noastră va fi pátruns în adăncimile acelea tainice, din carii fórté istorice rînduite de însu-și Ziditorul cel atotputernic desvóltă după legi istorice nerésturnabile evenimente istorice din un teren, productele cărui le-am primit de bune, fără de a pune mâna pe producerea lor, numai după aceea vom puté, să zicem, că avem istorie. Atunci vom fi stăpâni preste evenimente: atunci vom sci, să le facem, să le fabricăm, în ce chip maestrul face opul său și poetul poema sa. Atunci istoria va nasce prunca nimită politică, și acosta ea regina rotoGolului pămîntului îi va aduce acestuia pacea

vecinică și va schimba sabia în fer de plug, căci certa, războiul se va face o imposibilitate, de ore ce fiesce care cunoște legile și forțele, după cari și cu cari lucră cel alalt. În locul concurenței armelor va stăpâni concurența păcii, și desvoltarea nemiului omenesc se va îndrepta pe nisce căi, cari se înalță așa de tare preste cunoștința noastră de acuma, cât noi nu avem nici presimțirea lor cea mai slabă. Era până atunci să scrutăm cu sirguintă după adâncimile acelea și să mărturisim întru umilită, că sîntem încă numai nisce cărpacl."

Grăise cu o însuflețire, carea împărtăși ochilor lui flacăra. Omul acesta de un esterior așa de simplu era un cugetătoriu adânc și un orator răpitoriu. Chiar și dacă ași fi cercat, să fac vre o reflexie, totuși nu mi-ar fi succes, să o aflu pe loc și cu privire la toate tessele lui. Tăcui deci, și el încă se feri, ca nu cum va să strice impresia cuvintelor sale prin vre un cuvînt.

Așa călărirăm tăcuți și adânciți în gânduri unul alături cu cel alalt, până când dînsul în sfârșit totuși își înalță capul și privi la mine.

"Asta a fost o privire în viitoriu, mynheer. Dară să ne gândim și la timpul de față! Veți, să mergi din colo de munți. Ai o adresă anumită, la care veți, să te îndrepteți?"

"Ba nu. Eă sbor, în ce chip sboră paserea, și unde daă de un arbore, acolo mă așed pe o zi în ramii lui. Și totuși, adausei trăgându-mi pe samă, totuși ași avé o adresă, dacă la cuvîntul acesta nu mă gândesc la un loc cunoscut."

"Cercî pe ore cine?"

"Ba nu, dacă înțeleg cuvîntul a cerca așa, pe cum se înțelege de-a rîndul. Dară am dat în Zeeland de o familie, care are rudeni în Transvaal, despre cari nu a mai ajuns în patrie deja de multă vreme nici o veste. M'aș rugat, ca imbiându-mi-se prilej să mă informez despre ei."

"Cum se chomă rudenii acestea?"

"Van Helmers."

"Hm, am avut sub comanda mea mil de Burî și cunosc pe cel mai mulți pe nume. Aă fost între ei și căți va van Helmers. Nu ai puté, să-mi spu ore ce mai aménunțit despre rudeniile acelea?"

"Sciă numai atăta, că el s'a suit dinaintea Anglezilor preste munții bălaurului în Transvaal."

"Și el se trag din Zeeland?"

"Da. Străunchiul lor s'a dus în țara Capului. Pot prin urmare, să mai trăescă acuma fi și nepoți de ai lui."

"Ce a fost străunchiul acesta?"

"Marinariu."

"Și s'a chemat Luca van Helmers?"

"Firesce," zisei surprins. "Dta cunosci familia, mynheer?"

"Am audît câte ceva despre acest Luca. Rudeniile lui. — hm, el a murit deja de mult, și am, să mă gândesc," răspuse dînsul cu o trăsărire a ochilor, care părea, că va, să suplînescă un suris.

Fața lui își însuși espresia omului, care se gîndesc la un haz. Din espresia acesta cetii, că dînsul scia despre omul acela mai multe, de câte voia, să-mi împărtășescă. Ce motive avea ore, cari îi impuneau rezerva acesta?

De o dată își opri calul, și eă încă făcui tot asemenea. Din terenul cel format din straturî de grésă se ridică pe câte un loc masse întunecate de formațiune vulcanică. Massele acestea de stîncă nu ne lăsaă, să privim în depărtare, dară ele totuși nu ne împedecăă, să audim tropotul unui cal, care ne întimpina repede.

"Cine vine?" întrebă el luând roerul de pe umăr.

Eă încă luasem pe loc pușca mea a mână. Dară amîndoi plecarăm de o dată armele. Un pony ușor venia în galop încunjurând colțul de stîncă, și pe el ședea o

fată, carea chiar și între alte împrejurări ar fi încătușat totă luarea mea a minte.

Ea purta o rochie ușoră și scurtă, a carei peptariu cuprîndea asemenea unui șerpariu numai o jumătate a taliei. Preste un umăr era înfășurată până la soldul de ceea lature o pele de pisică sălbatică, și pîrul cel de tot negru și undulătoriu se vîrsea în bogăție desă de sub o căciulă gătîță din pene pestrițe. Brațele și picioarele îi erau gôle, și colorea lor cea întunecată îmi spunea, că călărăța e o fată de Cafăr. O privire în fața ei mă încredîntă, că așa este, de și forma ei nu vedea timbrul acela pronunțat, care pôte, să se vadă pe fețele indivișilor de rînd ai aceleia-și rase.

Când ne zări, smânci frînele spre sine și puse mînuța sa pe mînunchiul cușitului, care se vedea pușintel de sub pelea de pisică. Dară îngrijirea i-se schimbă în un suris, și fata zise cu surprindere și bucurie vedită:

"Kees Uys! Veți, să vii la noi?"

"Da, Miette!) dragă. E a casă mama?"

"Da."

"Și Ian?"

"Nu. El cercă un leopard"

"Și tu? Unde mergi, fată?"

"Din colo la vecinul Zelmst. Mă grăbesc. Mama e bolnavă, și Zelmst are să-i ajute."

"Prunco, tu nu veți sosi înainte de însêrat acolo, și drumul e primejdios."

Ea surise.

"Eă nu mă tem. Baas Uys, asta dór o scii, și mamei de astă dată îi e așa de rău, căt vecinului îi caută să vină."

"E vecinul Zelmst medic?" întrebă eu.

"El e un Bur, care se pricepe pușintel la folosirea ierburilor," îmi răspuse Kees Uys.

"Atunci Miette pôte, să se întorcă. Voiđ cerca eă să ajut mamei."

Fata privi la mine cu bucurie.

"Asta e o întimplare de tot norocôsă, mynheer," zise Uys. "Întorce-te Miette, și te bucură, căci nu-mai sciă, de când nu s'a mai arătat în munții aceștia un medic, Vino, mynheer, vom să ne grăbim! Trebuie adevă să scii, că Mietiei nu-i place, să lase călătulni sêu prilej de a se arî."

Zorirăm caii, și eă întru adevăr și băgăi de samă, că Miette scia, să călărăscă fôrte bine. Un interes neobiciuit se trezi întru mine față cu călărăța acesta stranie. Cum a ajuns ore Cafêra acesta la numele creștinesc Marie? Cum la raporturile aprôpe de rudenie față cu renumitul conducătoriu al Burilor? Esteriorul ei favorabil spunea, că ea trebuie că e din o viță alêsă. Pôte că era o Amatombană ori o Lagoană. Cine era mama ei cea bolnavă? Înfașurarea și purtarea fetel era de așa, căt educarea ei a bună samă nu a fost cea a Cafêrelor.

Gîndurile și medităriile acestea mi-le întrepruse un glas, care striga de din apof de noi. Mă întorsei. Chiar în dosul cailor nostri tropotia grasul Brabantin, inse făr de călăreț. Acesta zăcea cu ceva mai în apof, își întindea brațele și picioarele drept în sus în aer și striga, căt îl ținea gura:

"Mynheer staă, — mynheer aștept! O, o, — aă, o! Quimbo nu mai am cal, și cal nu mai am Quimbo! Cal fug, și Quimbo nu mai am braț și nu mai am picior, Quimbo zac pe pămînt și sînt mort!"

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

Calendarul cu cirile pe 1900, anul CVIII., ed. Krafft, prețul 25 cr.

Calendarul noț pe anul 1900, anul I., Brașov editura tipografiei Ciureu, pag. 124, prețul 25 cr., spedit franco 30 cr.

) Marie.

Posnașul, calendar umoristic pe 1900, anul V., Sibiu, edit. Krafft, prețul 36 cr., pag. 80, multe glume cu spirit și ilustrații potrivite.

Calendarul Săteanului pe anul 1900, anul IX., Sibiu, ed. Krafft, pag. 56, prețul 17 cr.

Amicul Poporului pe 1900, întocmit de I. Popovici, edit. Krafft, 116 pag., anul XL., prețul 40 cr., are în frunte escelentul portret al I. P. S. Sale Mitropolitului Ioan Mețianu, o mulțime de ilustrații, poesii, poete, ș. a.

"Revista ilustrată", fôe enciclopedică literară lunară, redactată de Ioan Băciș preot gr. cat. în Șoimuș (Ardeal), a apărut pro Octomvre 1899, broșura 10, cu următorii sumar varii și interesant: Sim. Moldovan (cu ilustrațiune); Dacă ați scii, poezie de G. Simu; Îmbesce etc. de Emilian; Vîno ânger, de Sabin; Pacea. de G. Bodnariu; Gîndeam, de M. Cioban; apof în prosă Valea bogatului; Despre scrisoarea secretă; Despre fotografare; Dônă cărți folositoare; Viața nouă; Sfinx; Țara norocului; Bibliografii, Cronică; Ghițuri; Posta etc. Apof 4 tablouri frumoșe și interesante. — Se abonéză pe un an întreg înainte cu 6 fl. —

Titu Vuculescu: Amicul poporului, îndreptător în cause administrative și judecătorești pentru poporul român. Arad 1899, pag. 144, prețul 50 cr. Autorul acestei prețioșe cărți e pretor, și ea atare a avut ocașiune să se convingă, căt de pușin scie poporul legea. Ne bucurăm căt oficialii ieșii din nemiul nostru nu-și uită de popor și cu bunăvoință îl povățuesc în celea ce el mai ales are trebuință să scie. În cartea acesta se tracteză de tot ce ar puté interesa pe popor: despre legile și ordinațiunile referitoare la purtarea agriculturii, la bôlele lipicioșe, la căsătorie, edificarea cășilor, curățirea și conservarea drumurilor, stradelor, fabricarea vinarsului, folosirea apelor, plantarea tabacului, remunerarea doctorului, pasapôrte, păduri, școli, servitori ș. a. La sfârșit e adaus un conspect alfabetic despre tot ce se tracteză. O recomandăm tuturor cărturarilor țêrani. Am dori inse ca la o viitoare edițiune să i-se dea un format mai mic, un tipar și hârtie mai bună și o limbă românescă mai curată și mai îngrijită. În chipul acesta ea va fi indispensabilă fie căruî. A.

Despre reuniunile de pivnițe. Sub acest titlu a apărut al 15-lea număr editat de ministeriul de agricultură. Broșura în estensiune de 52 pagini, cuprinde inviațiuni pentru viticultorii, cum să-și valoreze mai bine produsele de vinuri prin reuniuni de pivnițe, și cum să se organizeze aceste reuniuni.

Editor și redactor răspundător:

Dr Vasile Suci.

Nr. 25—1899. (49) 2—3

Anunț.

O. Proprietari de vite cornute și rîmători, se aduce la cunoștință, cum că la șura economală a domeniului Mitropolitan din Blaș, se află de vîndare napî de nutret, crumpene, fin, pae de grău, ovês, orz și plévă, tôte în quant mare și mic. — Cererile sînt a se face la subscrisul provisor al domeniilor Mitropolitane din loc.

Blaș la 26 Octobre 1899.

Ioan Maier.